

дотримання стандартів. Ми маємо усвідомити, що штучний інтелект у медіа відкриває нові можливості для журналістики. Тож штучний інтелект ставить виклики щодо компетентностей, співпраці з розробниками нових технологій, експертами з етики, психологами, юристами. Але людяність має бути основним орієнтиром.

Література

1. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>

2. Andreas L Opdahl, Bjørnar Tessem, Duc-Tien Dang-Nguyen, Enrico Motta, Vinay Setty, Eivind Throndsen, Are Tverberg, Christoph Trattner. Trustworthy journalism through AI. *ScienceDirect*. 2023. Volume 146. <https://doi.org/10.1016/j.datak.2023.102182>

3. Andriy Miroshnichenko. AI to Bypass Creativity. Will Robots Replace Journalists? (The Answer Is “Yes”). *MDPI*. 2018, 9(7), 183; <https://doi.org/10.3390/info9070183>

4. Waleed ALI, Mohamed HASSOUN. Artificial Intelligence and Automated Journalism: Contemporary Challenges and New Opportunities. *ARC*. 2019. Volume 5, Issue 1, Page No: 40–49. [doi:dx.doi.org/10.20431/2454-9479.0501004](http://dx.doi.org/10.20431/2454-9479.0501004)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-349-4-26>

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ЖУРНАЛІСТИЦІ: ДО ЧОГО ВАРТО ГОТУВАТИСЯ

Притула В. І.

студентка I курсу природничого факультету

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

На момент сьогоднішня однією з найпопулярніших тем для обговорень є штучний інтелект. Саме зараз йде стадія його стрімкого розвитку та залучення у різні сфери людської зайнятості.

Штучний інтелект – дисципліна, що вивчає можливість створення програм для вирішення задач, які при вирішенні їх людиною потребують певних інтелектуальних зусиль. Єдиної відповіді на

питання чим займається ШІ, не існує. Майже кожен автор дає своє визначення.[1,с.4]Метою нових технологічних звершень є автоматизація рутинної праці, що дозволить економити людський час та сили.

Технології знайшли своє застосування і в журналістиці: завдяки ним можна набагато швидше обробити купу інформації з якою щоденно стикаються засоби масової інформації. Найчастіше штучний інтелект в ЗМІ використовують для:

- граматичної та стилістичної корекції тексту;
- автоматичної генерації контенту
- генерації штучної музики;
- покращеного пошуку зображень та відео;
- розпізнавання фейкових новин та дипфейків за формальними ознаками;
- модерації контенту;
- динамічного ціноутворення для читачів та рекламодавців [2].

ШІ також вже є залученим до написання статей. Наприклад: роботи стали авторами/співавторами матеріалів про землетруси для Los Angeles Times, а для Guardian – про фінансування політичних партій [3].

Крім того, приблизно третина контенту, опублікованого Bloomberg News, використовує ІТ— технології. Система Cyborg здатна допомогти журналістам у підготовці тисяч статей про поточні звіти підсумків діяльності компаній. Програма може виявити фінансовий документ саме в той момент, коли він буде оприлюднений, і негайно створити новину, яка вклучає найбільш важливі факти та цифри. І, на відміну від репортерів, зробить це максимально швидко та без друкарських помилок [3].

З цього можемо винести що залучення в роботу технологій несе низку плюсів. Та все ж зміни можуть нести з собою проблематичність та виклики які стануть на шляху у журналістів. Наприклад:

1. Навчання новому.

З приходом інноваційних систем в журналістику базові теоретичні та практичні знання з програмування будуть необхідними. Так, ШІ полегшує робочу діяльність, та для того щоб це справді було так – треба знати як правильно та ефективно його використовувати.

Тому для того, щоб узяти на озброєння штучний інтелект, медійникам потрібно навчитися роботи з автоматичними системами, опанувати підготовку шаблонів текстів і контроль якості даних тощо. Слід зрозуміти, як працюють алгоритми штучного інтелекту включно з елементами програмування, статистики, лінгвістичної інженерії тощо [2].

Можливо це в майбутньому дасть поштовх для обов'язкових нових освітніх курсів, де кожен зможе підвищити свою кваліфікацію, чи додасть в освіту журналістів нову дисципліну для вивчення.

2. Ненавмисна дезінформація.

Під час роботи з ШІ треба розуміти що технології не розвинені до ідеального рівня і можуть помилятися. Важливо перевіряти правильність виконання алгоритмів та достовірність інформації.

Алгоритми ШІ позбавлені критичного мислення та прозорості. Ризики поширення упередженості в ЗМІ виникають у тому випадку, коли роботи використовують неперевірені та неточні дані. Один із прикладів таких випадків був пов'язаний з расовим конфліктом, і причетний до нього веб-портал Microsoft Network (MSN). Програма, яка відбирала фото для інтерв'ю співачки з гурту Little Mix, помилково використала зображення її колеги. Компанія отримала масову критику читачів та була звинувачена в байдужості, повідомляє Guardian [4].

Для ЗМІ є важливим зберігати довіру суспільства, тому сучасному журналісту не варто проявляти неувважність – це може призвести до небажаного конфлікту.

3. Навмисна дезінформація.

Популярність та доступність штучного інтелекту може стати в пригоді не тільки з позитивних причин.

Такі моделі, як GPT-3, можуть генерувати неправильний текст, який виглядає переконливим, і його можна використовувати для швидкого та дешевого створення неправдивих наративів для теоретиків змови та компаній дезінформації [5].

4. Повна заміна журналіста-людини.

Багато людей переслідує страх що при розвитку технологій і постійному їх покращенню може статися масова заміна людей на роботів.

Якщо розглядати саме мас-медіа, то існує ризик появи у власників компаній думки що використання ШІ є дешевше, швидше, та не обмежує себе суто людськими випадками (хвороба, сімейні проблеми, неочікувані життєві ситуації, стрес) які будуть відкладати терміни роботи та сповільнювати її. Проте з цим можна посперечатися: журналіст працює з соціумом, тому саме людина зможе викликати емоції у іншої людини, донести щось глибоко до її свідомості.

Комп'ютерні програми збирають та оброблюють точні факти та цифри, таким способом інформація доноситься чітко та стисло, прибираючи шум довкола та концентруючи увагу лише на головному.

А ось настрої, враження, та влучні коментарі може підібрати тільки людина. При цьому зауважимо: від емоційного насичення залежить відсоток зацікавленості та яке складеться враження від того, про що пишеться.

Тому варто розуміти що контент створений ШІ підходить не всім, і частина суспільства потребуватиме чогось більш емоційно насиченого.

З цього можна винести що журналістам треба робити більшу ставку на те, що не доступно для виконання машинам: різні інтерв'ю, пошуки нових цікавих історій, креативна подача інформації, застосування харизми в телеефірах – все це дає змогу бути журналістам ближче до своєї публіки і не поступатись своїм місцем роботам.

Насправді ми не можемо передбачити всі зміни у майбутньому і скорочення робочих місць все ж є загрозою для працівників мас-медіа, та соціальна взаємодія це та вагома складова яку не замінити роботами.

5. Стеження за віддачею аудиторії.

При змінах головне зберегти увагу суспільства.

Журналіст може втратити свій стиль використовуючи надмірно ШІ, тим самим втрачаючи аудиторію. Або навпаки: читачі сприйматимуть статті написані ШІ набагато краще. Тому під час поступового залучення технологій в роботу треба стежити за віддачею власної аудиторії (реакції та коментарі, кількість поширень, кількість переглядів, різноманітні опитування) і в залежності від цього підлаштовувати контент.

Процес залучення автоматизації не є швидким. Штучний інтелект поки не може працювати без допомоги людей, а людям треба час щоб підлаштуватися до нового. Тому в заключення можна сказати: журналісти, як і представники інших професій, будуть змінюватися поступово та кожен індивідуально. а відстеження та подолання викликів є важливою складовою цього процесу.

Література

1. В. М. Коцовський. Методи та системи штучного інтелекту : Конспект лекцій. Ужгород : Університетська книга, 2016. 75 с. URL: <http://surl.li/mmvtl> (дата звернення: 21.10. 2023).

2. Штучний інтелект у медіа: програми пишуть новини але не замінюють журналістів. Детектор медіа: вебсайт. URL: <http://surl.li/mtvux> (дата звернення: 21.10.2023).

3. Роботи, які пишуть новини. Газета «День»: вебсайт. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/roboty-yaki-pyshut-novyny> (дата звернення: 21.10.2023).

4. Штучний інтелект у медіа: Переваги та ризики автоматизованого контент. The lede: вебсайт. URL: <https://www.thelede.media/management/2021/02/22/2517/> (дата звернення: 22.10.2023).

5. By Humans may be more likely to believe disinformation generated by AI. MIT Technology Review: вебсайт. URL: <http://surl.li/mmvvq> (дата звернення: 22.10.23).